

Európai Adatvédelmi Testület nyilatkozata az elektronikus hírközlési adatvédelmi rendelet felülvizsgálatáról és arról, hogy ez milyen hatást gyakorol az egyének védelmére a közléseik adatvédelme és bizalmas kezelése tekintetében

Az Európai Unió adatvédelmi hatóságai az Európai Adatvédelmi Testület keretében együttesen úgy ítélik meg, hogy a jelenleg hatályos elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv (a 2009/136/EK irányelvvel módosított 2002/58/EK irányelv) felülvizsgálata fontos és szükséges lépés, amelyet gyorsan meg kell valósítani. Az IP-alapú kommunikációs szolgáltatások 2009 óta terjedtek el széles körben, és a hatályos irányelv jelenleg nem terjed ki az ilyen over-the top szolgáltatásokra; annak érdekében, hogy az ilyen új szolgáltatások használata közben biztosított legyen a végfelhasználók kommunikációja titkosságának védelme, valamint egyenlő versenyfeltételek jöjjenek létre az elektronikus hírközlés és a funkcionálisan egyenértékű szolgáltatások nyújtói esetében, felkérjük az Európai Bizottságot, a Parlamentet és a Tanácsot, hogy megkísérlik együtt a hatályos irányelvet felváltó új elektronikus hírközlési adatvédelmi rendelet mielőbbi elfogadása érdekében az általános adatvédelmi rendelet alkalmazásának idén májusi megkezdését követően.

A javaslattal kapcsolatos tanácskozások fejleményeire való tekintettel és a társjogalkotóknak való segítségnyújtás céljából az Európai Adatvédelmi Testület úgy döntött, hogy a társjogalkotó által elterjesztett módosítások kapcsán felmerült egyes konkrét kérdésekre vonatkozóan további tanácsot és magyarázatot nyújt.

1. Az elektronikus kommunikáció titkossága az általános adatvédelmi rendeleten túlmutató, speciális védelmet igényel

A kommunikáció titkossága (a hagyományos postai levéltitok modern megfelelője) alapvető jog, amelyet az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. cikke véd, amint azt az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv végre is hajtotta. A bizalmas adatkezeléshez való ezen jogot minden elektronikus kommunikációra alkalmazni kell, függetlenül attól, hogy milyen eszközökkel küldik el azokat, helyben és a feladó és a címzett közötti továbbítás során, továbbá minden felhasználó végberendezése sérthetlenségének védelmére is kiterjed.

Az elektronikus kommunikáció modern társadalmainkban számos alapvető tevékenységhez nélkülözhetetlen, mivel számos alapvető jog gyakorlását teszi lehetővé, ideértve a gondolat-, a lelkiismeret- és a vallásszabadságot, a véleménynyilvánítást, a gyülekezés és egyesülés szabadságát stb. Szükséges tehát a közléseinket továbbító üzenetküldő szolgáltatások bizalmas jellegének és semlegességének megerősítése.

Tekintettel arra, hogy digitális tevékenységünkben jelentős szerepet játszik és széles körben alkalmazott az elektronikus kommunikáció, az ilyen közlések igen nagy valószínűséggel tartalmaznak vagy tárnak fel a személyes adatok különleges kategóriájába tartozó adatokat, akár explicit módon, akár pusztán az elektronikus hírközlés tartalmának vagy metaadatainak felhalmozódása és kombinációja miatt, amely lehetővé teszi nagyon pontos következtetések levonását az érintettek magánéletére vonatkozóan, jogaik és szabadságaikat érintő jelentős kockázatot vonva maga után, így ezeket ennek megfelelően kell kezelni.

Ezért teljes mértékben támogatjuk a rendeletjavaslatot, amely széles körű tilalmakon, szigorú kivételeken és a hozzájárulás alkalmazásán alapul. Ennek megfelelően az elektronikus hírközlési adatvédelmi rendelet értelmében nem szabad lehetővé tenni az elektronikus hírközlés tartalmának és metaadatainak olyan nem pontosan meghatározott okok alapján való korlátozását, mint a „jogos érdekek”, amelyek meghaladják az elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtásához szükséges mértéket. Továbbá az elektronikus hírközlési adatvédelmi rendelet nem teszi lehetővé, hogy szerződéskötés érdekében kezeljék az elektronikus hírközlési metaadatokat, azaz nem lehet olyan kivétel, amely a szerződéskötés általános célján alapul, mivel a rendelet meghatározza, hogy e célból pontosan milyen jellegű kezelés – például számlázási célból való kezelés – engedélyezett.

Az Európai Adatvédelmi Testület hangsúlyozni kívánja, hogy az elektronikus hírközlési metaadatok további kezelése ezután is lehetséges lesz hozzájárulás nélkül, miután ezeket az adatokat valóban anonimizálták¹. Az Európai Adatvédelmi Testület ösztönzi az elektronikus hírközlési szolgáltatókat, hogy éljenek e lehetőséggel annak érdekében, hogy az adatvédelem fenntartása mellett hozzanak létre kreatív szolgáltatásokat.

2. Az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv már hatályba lépett

A kommunikáció titkosságának védelme már ma is létező jog. A 2009-ben módosított 2002. évi elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv kimondta az elektronikus hírközlési tartalmak és metaadatok kezelésének általános tilalmát. Az ilyen műveletekre csak akkor van lehetőség, ha

- a felhasználó előzetesen hozzájárul, vagy
- ha azok megfelelnek az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvben szereplő kivételek valamelyikének (elektronikus kommunikáció továbbítása, számlázás).

A jelenlegi irányelv hatálya a gépek közötti szolgáltatások nyújtásához alkalmazott továbbítási szolgáltatásokra is kiterjed. E rendelkezéseket a rendeletjavaslat is fenntartja.

Hasonlóképpen, a jogok már most is kiterjednek a végberendezések védelmére. A felhasználó végberendezése tárolókapacitásának felhasználása technológiaszemleges módon értendő. Tehát nem csak a sütik, hanem minden követési technológia a felhasználó előzetes hozzájárulását teszi szükségessé, vagy az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvben részletezett kivételek egyikének hatálya alá kell tartoznia.

Emellett a társjogalkotó által módosított rendeletjavaslat számos új, a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport² által javasolt kivételt tartalmaz, például a biztonsági frissítésekre és a

¹ Amint ezt a [WP216. számú dokumentum meghatározza](#), szemben azzal, hogy az álnevesített adatok ezt követően is személyes adatnak minősülnek.

² Lásd a [WP194.](#) és a [WP240.](#) számú véleményét.

közönségmérésre vonatkozóan. E kivételek a kezelés olyan konkrét típusaira vonatkoznak, amelyek a felhasználók számára igen korlátozott adatvédelmi kockázattal járnak.

3. A rendeletjavaslat arra irányul, hogy biztosítsa egységes alkalmazását minden tagállamban és az adatkezelők minden típusa esetében

A jelenlegi elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv nem vonatkozik az olyan szolgáltatók által nyújtott elektronikus hírközlési szolgáltatásokra, amelyek az interneten folytatják tevékenységüket, annak ellenére, hogy funkcionálisan egyenértékű szolgáltatást nyújtanak.

E szolgáltatókra a rendeletjavaslat hatálya azonban már ki fog terjedni. Az Európai Adatvédelmi Testület hangsúlyozza, hogy a reform elengedhetetlen része, hogy a rendelet hatálya kiterjedjen a funkcionálisan egyenértékű szolgáltatásokra, az úgynevezett over-the top szolgáltatásokat is ideértve. Annak érdekében, hogy minden szolgáltató számára azonos versenyfeltételeket biztosítsunk, el kell kerülni a rendeletjavaslat bármiféle olyan javasolt módosítását, amely akadályozhatja e cél megvalósulását (például a kommunikációs adatok továbbítás során való védelmének korlátozására irányuló javaslatokat).

A rendeletjavaslat továbbá onnantól kezdve alkalmazandó, hogy a felhasználók viselkedésére vonatkozó adatokat gyűjteni kezdik, függetlenül attól, hogy azok létrehoztak-e felhasználói fiókot a szolgáltatáshoz. E megközelítés nem csupán az érintett szolgáltatások felhasználói számára garantálja a szükséges védelmet, hanem lehetővé teszi az adatkezelők közötti tisztességes versenyt is. Fontos megjegyezni, hogy az elektronikus hírközlési adatvédelmi rendelet értelmében megszerzendő hozzájárulás az általános adatvédelmi rendeletben meghatározottal azonos jelentésű. Közelebbre látva, az önkéntesen adott hozzájárulás megszerzésének kötelezettsége megakadályozza, hogy a szolgáltatók „sütifalakat”³ tartsanak fenn a felhasználókra vonatkozóan, továbbá az az elírás, hogy a hozzájárulásnak konkrétan kell lennie, egyenlő versenyfeltételeket teremt a szolgáltatók számára, függetlenül attól, hogy a felhasználó bejelentkezett-e vagy sem.

Továbbá az elektronikus hírközlési rendelet megszegésére vonatkozóan kialakított konkrét szankciók és a területi hatály – miközben mindkét elem pontosan tükrözi az általános adatvédelmi rendelet rendelkezéseit – együttesen azt eredményezik, hogy az adatvédelmi hatóságok olyan tényleges hatáskört kapnak, amely lehetővé teszi számukra a rendelet alkalmazásának érvényesítését az uniós felhasználók által használt összes elektronikus kommunikációs eszközre vonatkozóan.

4. Az új rendeletnek érvényesítenie kell a hozzájárulásra vonatkozó elírást a sütikre és hasonló technológiákra vonatkozóan, valamint a hozzájárulás megszerzését lehetővé tevő technikai eszközöket kell biztosítani a szolgáltatók számára

Az Európai Bizottság javaslata szerint a rendeletjavaslat 10. cikkének célja, hogy szorosabb ellenőrzést tegyen lehetővé a felhasználók számára a végberendezésük tároló kapacitásainak használata felett. A 10. cikket a Parlament továbbfejlesztette annak érdekében, hogy a szoftverek alapbeállításai tekintetében kötelező legyen az alapértelmezett adatvédelem, valamint érvényes hozzájárulás megszerzését lehetővé tevő technikai megoldást biztosítsanak a webhelyek számára. Az Európai Adatvédelmi Testület teljes mértékben támogatja e cikk megérősítését, és úgy véli, ezt kifejezetten alkalmazni kell az okostelefonok, a táblagépek és bármely egyéb operációs rendszereire vagy bármely egyéb közvetítő eszközre, annak biztosítása érdekében, hogy a

³ A „sütifal” megakadályozza, hogy a hozzájárulásukat nem adó felhasználók elérjék a honlapot vagy a szolgáltatást.

kommunikációs alkalmazások figyelembe vehessék felhasználók választásait, az érintett technikai eszközöktől függetlenül.

Továbbá az adatvédelmi beállításoknak lehet vé kell tennie, hogy valamennyi fél vonatkozásában könnyen, kötelező erejű és érvényesíthető módon lehessen hozzájárulást adni és visszavonni, valamint a felhasználóknak egyértelmű választási lehetőséget kell biztosítani a telepítés esetén, lehet vévévé számukra a hozzájárulást megadását, amennyiben emellett döntenek. Ezenfelül a webhelyeknek és a mobilalkalmazásoknak képesnek kell lenniük az adatvédelmi beállításokon keresztül az általános adatvédelmi rendelet előírásainak megfelelő hozzájárulást szerezni.

5. Következtetések

Az Európai Adatvédelmi Testület véleménye a következők:

- Az elektronikus hírközlési adatvédelmi rendelet nem csökkentheti a jelenleg hatályos elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv által biztosított védelem szintjét.
- Az elektronikus hírközlési adatvédelmi rendeletnek technológiasemleges módon az elektronikus kommunikáció minden fajtáját védelemben kell részesítenie, beleértve azokat is, amelyek over-the-top szolgáltatások révén valósulnak meg.
- Az elektronikus hírközlési adatok kezelését vagy a felhasználó végberendezése tárolási vagy adatkezelési kapacitásainak igénybevitelét megelőzően következetesen, technikailag megvalósítható és érvényesíthető módon meg kell szerezni a felhasználó hozzájárulását. Nem lehetnek olyan kivételek, amelyek lehetővé teszik az ilyen adatok kezelését az adatkezelés „jogos érdekei” alapján vagy a szerzők érdekeinek általános célja érdekében.
- A 10. cikkben hatékony módszert kell meghatározni arra vonatkozóan, hogyan szerezhető meg a hozzájárulás a webhelyek és mobilalkalmazások esetében. Általánosabb szinten az alapbeállításoknak védeniük kell a felhasználók adatait, és a felhasználóknak útmutatást kell kapniuk arról, hogy releváns és átlátható tájékoztatás után kiválasszák a megfelelő beállítást. E tekintetben a rendeletnek technológiasemlegesnek kell maradnia, annak biztosítása érdekében, hogy minden felhasználási esetben következetes legyen a rendelet alkalmazása.
- A lehető legalaposabban meg kell vizsgálni minden olyan esetleges eseti kivételt, amelyet a jogalkotók a Bizottság és a Parlament szövegtervezeteiben szereplő kivételeken túlmenően mérlegelni kívánnak. Különösen fontos alaposan megvizsgálni minden olyan tágan megfogalmazott kivételt, amelyekben „egy hatóság” kéri az adatkezelést, továbbá a rendeletjavaslat nem teheti lehetővé a felhasználó helyének korlátozásmentes nyomon követését vagy metaadatainak kezelését.
- Annak érdekében, hogy az általános adatvédelmi rendelet rendelkezéseinek megfelelően a hozzájárulás megadása önkéntes legyen, az egyes szolgáltatásokhoz vagy funkciókhoz való hozzáférés nem tehető attól függően, hogy a felhasználó hozzájárul-e a személyes adatok kezeléséhez vagy a végfelhasználók végberendezéseikhez kapcsolódó vagy azok által kezelt információk kezeléséhez, azaz a „sütifalakat” kifejezetten tiltani kell.
- Ösztönözni kell a valóban anonimizált elektronikus hírközlési adatok alkalmazását.
- A felsorolt fejlesztések biztosítani fogják a végfelhasználók adatainak védelmét minden releváns helyzetben, és megelőzik a versenytorzulást.